

84/2004

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA URUGUAYN ITÄISEN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ SIOITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA SUOJAAMISESTA

Suomen tasavallan hallitus ja Uruguayn itäisen tasavallan hallitus, jäljempänä sopimuspuolet, jotka

HALUAVAT tehostaa taloudellista yhteistyötä molempien maiden yhteisen edun mukaisesti ja säilyttää oikeudenmukaiset olosuhteet sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille, jotka ovat toisen sopimuspuolen alueella,

OVAT TIETOISIA siitä, että sijoitusten edistäminen ja suojaaminen tämän sopimuksen perusteella kannustaa taloudellisia aloitteita,

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) irtain ja kiinteä omaisuus tai omistusoikeudet, kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätysoikeudet, vuokraoikeudet, nautintaoikeudet ja muut vastaavat oikeudet;

b) osakkeet, joukkovelkakirjat tai muut osuudet yrityksestä;

c) oikeudet tai vaateet rahaan tai oikeudet suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa;

d) henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, tekijänoikeudet, tekniset valmistusmenetelmät, tavaramerkit, teolliset mallioikeudet, toiminimet, tietotaito ja goodwill-arvo; ja

e) lakiin, hallinnolliseen toimenpiteeseen tai toimivaltaisen viranomaisen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvat toimiluvat, mukaan luettuna luvat etsiä, ottaa käyttöön, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

2. "Tuotto" tarkoittaa sijoitusten tuottamia rahamääriä ja siihen sisältyy erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan voitto, osingot, korot, rojalit, omaisuuden luovutusvoitto tai sijoitukseen liittyvät luontoissuoritukset. Uudelleensijoitettua tuottoa kohdellaan samalla tavalla kuin alkuperäistä sijoitusta.

3. "Sijoittaja" tarkoittaa:

a) luonnollista henkilöä, joka on jommankumman sopimuspuolen kansalainen sen lainsäädännön mukaisesti; tai

b) oikeushenkilöä, esimerkiksi yhtiötä, yhtymää, toiminimeä, taloudellista yhdistystä, yleishyödyllistä laitosta tai muuta kokonaisuutta, joka on perustettu sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti ja jonka toimipaikka on kyseisen sopimuspuolen alueella.

4. "Alue" tarkoittaa maa-alueetta, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa, sekä alumeren ulkopuolella olevia merivyöhykkeitä, joihin nähden sopimuspuolella on täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta sen voimassaolevan kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

5. Tätä sopimusta ei kuitenkaan sovelleta sijoituksiin, joita sellaiset luonnolliset henkilöt, jotka ovat molempien sopimuspuolten kansalaisia, ovat tehneet, ellei näiden henkilöiden lainmukainen kotipaikka sijoituksen tekohetkellä ole sen sopimuspuolen alueen ulkopuolella, jonka alueella sijoitus tehdään.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Kumpikin sopimuspuoli edistää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksia ja sallii sellaiset sijoitukset lainsäädäntönsä perustuvan toimivallan puitteissa.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää aina alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksille oikeudenmukaisen kohtelun sekä täysimääräisen ja jatkuvan suojan.

3. Kumpikaan sopimuspuoli ei haittaa kohtuuttomin, mielivaltaisin tai syrjivin toimenpitein toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä, hankkimista tai myymistä alueellaan.

4. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan kohdista toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin pakottavia toimenpiteitä, jotka koskevat tarvikkeiden hankintaa, tuotantovälineitä, toimintaa, kuljetusta tai tuotteiden markkinointia, tai muita vastaavia määräyksiä, joilla on kohtuuttomia tai syrjiviä vaikutuksia.

5. Kumpikin sopimuspuoli suhtautuu lainsäädäntönsä puitteissa myönteisesti sen alueella olevia sijoituksia varten tarvittaviin lupia koskeviin hakemuksiin, mukaan luettuna luvat sijoittajan valitseman johtohenkilöstön ja teknisen henkilökunnan palkkaamiseen kansallisuudesta riippumatta.

6. Kumpikin sopimuspuoli julkaisee viipymättä tai pitää muuten julkisesti saatavilla lakinsa, määräyksensä, menettelynsä ja hallinnolliset päätöksensä, sekä kansainväliset sopimukset, jotka voivat vaikuttaa sen alueella olevien toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksiin.

3 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Sijoituksille, joita sopimuspuolen sijoittajat tekevät toisen sopimuspuolen alueella, tai näiden tuotolle myönnetään yhtä edullinen kohtelu kuin isäntäsopimuspuoli myöntää omien sijoittajiensa tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajien sijoituksille ja näiden tuotolle, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi.

2. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille sijoitusten hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai myynnin osalta yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi.

4 artikla

Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräysten ei katsota velvoittavan sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin kohtelua, etua tai erivapautta, joka perustuu:

a) olemassaolevaan tai tulevaan vapaakauppa-alueeseen, tulliliittoon, yhteismarkkina-alueeseen tai alueelliseen työmarkkinasopimukseen, jonka osapuolena toinen sopimuspuolista on tai jonka osapuoleksi se voi tulla,

b) täysin tai pääasiassa verotusta koskevaan kansainväliseen sopimukseen tai järjestelyyn, tai

c) täysin tai pääasiassa sijoittamista koskevaan monenväliseen yleissopimukseen tai sopimukseen.

5 artikla

Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ei pakkolunasteta tai kansallisteta eikä niihin kohdisteta muita suoria tai välillisiä toimenpiteitä, joilla on pakkolunastusta tai kansallistamista vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), ellei sitä tehdä yleisen edun vuoksi, ketään syrjimättä, oikeudenmukaista menettelyä noudattaen ja maksamalla siitä välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus.
2. Korvauksen määrä vastaa pakkolunastetun sijoituksen kohtuullista markkina-arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen suorittamista tai ennen kuin pakkolunastus tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdista on aikaisempi.
3. Kohtuullinen markkina-arvo lasketaan vapaasti vaihdettavassa valuutassa sen vaihtokurssin perusteella, joka kyseisellä valuutalla oli tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna ajankohtana. Korvaukseen sisältyy myös kyseisen valuutan kaupallisen markkinakoron mukainen korko pakkolunastuspäivästä korvauksen maksupäivään saakka.
4. Sijoittajalla, jonka sijoituksia pakkolunastetaan, on oikeus saada tapauksensa viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arviointiin tässä artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

6 artikla

Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuolen sijoittajille, joiden toisen sopimuspuolen alueella oleville sijoituksille aiheutuu menetyksiä kyseisellä alueella olevan sodan tai muun aseellisen selkkauksen, kansallisen hätätilan, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, myönnetään edunpalautuksen, hyvityksen, vahingonkorvauksen tai muun järjestelyn osalta yhtä edullinen kohtelu kuin kyseisen sopimuspuolen omille sijoittajilleen tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi. Tällaisten maksujen tulee olla tosiasiallisesti realisoitavissa, vapaasti vaihdettavissa ja välittömästi siirrettävissä.
2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajille, jotka kyseisessä kappaleessa tarkoitettussa tilanteessa kärsivät toisen sopimuspuolen alueella menetyksiä, jotka johtuvat:
 - a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakko-ottaneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, tai
 - b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, vaikka tilanne ei olisi edellyttänyt sitä,myönnetään välitön, riittävä ja tosiasiallinen edunpalautus tai korvaus.
3. Sijoittajilla, joiden sijoituksille aiheutuu tämän artiklan 2 kappaleen mukaisia menetyksiä, on oikeus saada asia viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arviointiin tässä artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

7 artikla

Vapaat siirrot

1. Kumpikin sopimuspuoli takaa toisen sopimuspuolen sijoittajille oikeuden siirtää sijoituksiinsa liittyviä maksuja vapaasti alueelleen ja alueeltaan. Tällaisiin maksuihin sisältyvät erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:
 - a) peruspääoma sekä sijoituksen ylläpitämiseen, kehittämiseen ja kasvattamiseen tarkoitetut lisäsummat;
 - b) tuotto;
 - c) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai luovuttamisesta saadut tulot, mukaan luettuna osakkeiden myynnistä saadut tulot;

d) sijoituksen hoitamisesta aiheutuvien kulujen maksamiseen vaaditut rahasummat kuten lainojen takaisinmaksut, rojalit, hallinnointikorvaukset ja lisenssimaksut tai muut vastaavat kulut;

e) tämän sopimuksen 5 ja 6 artiklan mukaisesti maksettavat korvaukset;

f) riitojen ratkaisusta johtuvat maksut;

g) ulkomailta palkatun ja sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan ansiotulot ja muut palkkiot.

2. Sopimuspuolet edelleen varmistavat, että tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettut siirrot tehdään rajoituksetta ja viipymättä vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siirtopäivänä vallitsevan, siirrettävässä valuutassa tapahtuvaan avistakauppaan sovellettavan markkinakurssin mukaisesti, ja että ne ovat tosiasiallisesti realisoitavissa ja välittömästi siirrettävissä. Jos markkinakurssia ei ole käytettävissä, sovellettava vaihtokurssi vastaa niistä valuuttakursseista johdettavaa ristikkäiskurssia, joita kansainvälinen valuuttarahasto soveltaisi maksupäivänä kyseisten valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi.

8 artikla **Sijaantulo**

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho suorittaa maksun toisen sopimuspuolen alueella olevaan sijoitukseen liittyvän korvausvastuun, takuun tai vakuutus sopimuksen perusteella, viimeksi mainittu sopimuspuoli tunnustaa sijoittajan oikeuksien ja vaateiden siirtämisen ensin mainitulle sopimuspuolelle tai sen edustajaksi määrättylle taholle, sekä tämän oikeuden käyttää näitä oikeuksia ja vaateita sijaantulon perusteella samassa määrin kuin niiden edellinen haltija.

9 artikla **Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat**

1. Sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan väliset riidat, jotka johtuvat suoraan sijoituksesta, tulisi mahdollisuuksien mukaan ratkaista sovinnollisesti näiden kahden riidan osapuolen kesken.

2. Jos riitaa ei ole ratkaistu kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona riidan olemassaolosta on ilmoitettu kirjallisesti, sijoittaja voi valintansa mukaan saattaa riidan ratkaistavaksi:

a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty; tai

b) välimiesmenettelyyn sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukselle (ICSID), joka on perustettu 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti, kun kumpikin sopimuspuoli on liittynyt sen jäseneksi.

Ennen kuin tämän kohdan määräykset ovat sovellettavissa, riita voidaan saattaa ICSID:in sovittelu-, välimies- ja tiedonhankintamenettelyjen hallinnon ylimääräisten järjestelyjen sääntöjen mukaiseen välimiesmenettelyyn; tai

c) tilapäiselle välimiesoikeudelle, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

Kun sijoittaja on saattanut riidan yllämainitun kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tai kansainväliseen välimiesmenettelyyn, tällaista menettelyä koskeva valinta on lopullinen, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

Sopimuspuolet antavat peruuttamattoman suostumuksensa sille, että kaikki sijoituksiin liittyvät riidat saatetaan yllämainitun tuomioistuimen ratkaistavaksi tai vaihtoehtoiseen välimiesmenettelyyn.

3. Välimiesoikeus tekee päätöksensä tämän sopimuksen määräysten ja kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti sekä riidan osapuolena olevan sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti siinä määrin kuin se ei ole ristiriidassa tämän sopimuksen ehtojen kanssa.

4. Kumpikaan sopimuspuolista, joka on riidan osapuolena, ei voi esittää vastalauseita missään välimiesmenettelyn tai välimiestuomion täytäntöönpanon vaiheessa sillä perusteella, että sijoittaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut vakuutuksen perusteella hyvityksen, joka kattaa sen menetykset osittain tai kokonaan.

5. Välimiespätös on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia, ja se pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

10 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan diplomaattiteitse.

2. Jos riitaa ei voida ratkaista tällä tavoin kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona jompikumpi sopimuspuoli on pyytänyt neuvotteluja, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Tällainen välimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten seuraavalla tavalla. Kahden (2) kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä valitsevat kolmannen valtion kansalaisen, joka molempien sopimuspuolten hyväksynnästä nimitetään välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja nimitetään neljän (4) kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen ajanjaksojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai on muutoin estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, virkaiältään seuraavaksi vanhinta Kansainvälisen oikeuden jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen tai joka ei muutoin ole estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänten enemmistöllä. Välimiesoikeuden päätökset ovat lopullisia ja sitovat molempia sopimuspuolia. Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämänsä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista mahdollisista kustannuksista. Välimiesoikeus voi tehdä erilaisen päätöksen kustannusten jakamisen osalta. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään.

11 artikla

Henkilökunnan maahantulo ja oleskelu

Sopimuspuoli sallii ulkomaalaisten maahantuloa ja oleskelua koskevan, kulloinkin sovellettavan lainsäädäntönsä määräysten mukaisesti toisen sopimuspuolen kansalaisuutta olevien luonnollisten henkilöiden ja muun sijoittajan palkkaaman, sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan, sekä heidän perheenjäsentensä tulla alueelleen ja oleskella alueellaan, sijoituksiin liittyvän toiminnan harjoittamiseksi.

12 artikla

Muiden sääntöjen soveltaminen

Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi sopimuspuolten välillä olemassaolevat tai myöhemmin vahvistettavat kansainvälisen oikeuden mukaiset velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia.

13 artikla

Sopimuksen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan sijoituksiin, joita jommankumman sopimuspuolen sijoittajat ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella, riippumatta siitä, onko ne tehty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa vai sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta riitoihin, jotka ovat syntyneet ennen sopimuksen voimaantuloa, tai vaateisiin, joita koskevat ratkaisut on tehty ennen sopimuksen voimaantuloa.

14 artikla

Voimaantulo, voimassaoloaika ja voimassaolon päättyminen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen, kun niiden valtiosäännön mukaiset vaatimukset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä lukien, jona jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu.

2. Tämä sopimus on voimassa kahdenkymmenen (20) vuoden ajan, minkä jälkeen se on edelleen voimassa samoin ehdoin, kunnes on kulunut kaksitoista (12) kuukautta siitä päivästä, jona jompikumpi sopimuspuoli ilmoittaa kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle päätöksestään päättää tämän sopimuksen voimassaolo.

3. Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymistä, 1—13 artiklan määräykset ovat edelleen voimassa seuraavan kahdenkymmenen (20) vuoden ajan tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena Montevideossa 21 päivänä maaliskuuta 2002 suomen, espanjan ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tekstien poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ensisijainen.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Uruguayn itäisen tasavallan hallituksen puolesta

[Finlex](#) > [Valtiosopimukset](#) > [Valtiosopimukset](#) > [2004](#) > [84/2004](#) > Sopimus tms.

Finlex ® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.